

Javna agencija RS za energijo

POROČILO
JAVNE AGENCIJE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
ENERGIJO O REALIZIRANIH PRIHODKIH OD
PREZASEDENOSTI IN NJIHOVI PORABI V
REPUBLIKI SLOVENIJI ZA OBDOBJE OD 1. JULIJA
2012 DO 30. JUNIJA 2013

Svet Javne agencije Republike Slovenije za energijo je poročilo
sprejel na 24. izredni seji (dopisna) 30. julija 2013.

Maribor, julij 2013

Irena Praček, univ. dipl. ekon.,
direktorica
po pooblastilu: Tomaž Lah, univ. dipl. inž.
vodja sektorja skupnih dejavnosti

1 UVOD

To poročilo je izdelano skladno z določili Uredbe (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (v nadaljevanju: Uredba ES 714/2009), ki v svojem 16. členu (Splošna načela upravljanja prezasedenosti) v točki 6 opredeljuje, da se vsak prihodek, ki nastane zaradi dodeljevanja povezav, uporabi za naslednje namene:

- (a) zagotovitev dejanske razpoložljivosti dodeljene zmogljivosti; in/ali
- (b) vzdrževanje ali povečanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi daljnovodi.

V nadaljevanju navedeno določilo opredeljuje, da če prihodkov ni mogoče učinkovito porabiti za namene iz točk (a) in/ali (b), se lahko ob upoštevanju odobritve regulativnih organov zadevnih držav članic uporabijo v najvišji vrednosti, ki jo določijo ti regulativni organi, kot dohodek, ki ga regulativni organi upoštevajo pri odobritvi metodologije za obračunavanje omrežnih tarif in/ali določanju tarif in o takšni odobritvi obvestijo Agencijo za sodelovanje energetske regulatorjev. Preostali prihodki se prenesejo na ločen interni račun, dokler jih ni mogoče porabiti za namene iz točk (a) in/ali (b).

Prav tako je to poročilo izdelano skladno z določili Smernic za upravljanje in dodeljevanje razpoložljive prenosne zmogljivosti povezav med nacionalnimi omrežji (Uredba ES 714/2009 - Priloga 1), ki v poglavju 6 (Uporaba prihodka od prezasedenosti) v točki 6.5 opredeljuje, da »regulativni organi vsako leto do 31. julija istega leta objavijo poročilo, v katerem so navedeni prihodki, nastali v 12-mesečnem obdobju do 30. junija istega leta, in kako so bili ti zadevni prihodki uporabljeni, ter potrditev, da je ta uporaba v skladu s to uredbo in temi smernicami ter da je skupni znesek prihodka od prezasedenosti namenjen enemu od treh predpisanih namenov«.

Poročilo vsebuje informacijo o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi porabi v Republiki Sloveniji za obdobje od 1. julija 2012 do 30. junija 2013. Prihodki od prezasedenosti so bili realizirani na podlagi izvajanja dražb na mejah Republike Slovenije, kjer ima slovenski prenosni sistem povezavo s sosednjimi sistemi.

2 OPIS IZVAJANJA DRAŽB NA MEJAH REPUBLIKE SLOVENIJE

Področje dodeljevanja in uporabe čezmejnih prenosnih zmogljivosti (v nadaljevanju: ČPZ) v EU ureja Uredba o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (v nadaljevanju:

Uredba ES 714/2009). Uredba med drugim zahteva obvezno uporabo tržnih metod dodeljevanja razpoložljivih ČPZ.

Smernice za obvladovanje prezasedenosti, ki so sestavni del Uredbe ES 714/2009, predvidevajo tudi uporabo koordiniranega dodeljevanja pravic uporabe ČPZ v osmih evropskih regijah. Glede na svojo geografsko lego je Slovenija vključena v tri regije, in sicer v regijo Srednja vzhodna Evropa (CEE), regijo Srednja južna Evropa (CSE) in sredi leta 2008 novoustanovljeno osmo regijo, ki obsega države Jugovzhodne Evrope. V praksi to pomeni, da meja z Avstrijo pripada regiji CEE, meja z Italijo regiji CSE, meja s Hrvaško pa tako imenovani osmi regiji.

V regiji CEE je v obdobju, ki ga pokriva poročilo, vse dražbe izvajala skupna dražbena hiša CAO, ki ima sedež v nemškem Freisingu. V regiji CSE je v tem obdobju vse eksplicitne dražbe izvajala dražbena pisarna CASC.EU, ki ima sedež v Luksemburgu. Izjema v tej regiji so bile dražbe za dan vnaprej na meji med Slovenijo in Italijo. Na tej meji imamo od leta 2011 spajanje trgov, kar pomeni, da so se vse zmogljivosti za dan vnaprej dodeljevale implicitno prek trgovanja na slovenski in italijanski borzi z električno energijo. V tako imenovani osmi regiji še vedno ni vzpostavljeno skupno dodeljevanje ČPZ. Tako sta do konca leta 2012 na meji med Slovenijo in Hrvaško razpoložljive ČPZ dodeljevala slovenski in hrvaški sistemski operater prenosnega omrežja, pri čemer je slovenski sistemski operater izvajal dražbe za razpoložljive ČPZ v smeri iz Hrvaške v Slovenijo, hrvaški sistemski operater HEP OPS pa v smeri iz Slovenije v Hrvaško. S 1. januarjem 2013 je dodeljevanje ČPZ na tej meji prav tako prevzela dražbena hiša CAO, ki odslej izvaja dražbe za obe smeri prenosa.

V obdobju, ki ga pokriva to poročilo, ni v nobeni od omenjenih regij prišlo do pomembnejših sprememb na področju dodeljevanja razpoložljivih ČPZ. V regijah CEE in CSE so potekale intenzivne priprave na uvedbo ciljnih evropskih modelov dodeljevanja, ki jih bo treba uvesti do leta 2014. Tako se za regijo CSE predvideva uvedba regionalnega spajanja trgov, ki bo temeljil na obstoječi NTC/ATC metodi, medtem ko je v regiji CEE predvidena uvedba spajanja trgov z uporabo nove metode, ki bo temeljila na dejanskih pretokih moči v omrežju (angl. flow based - FB metoda). Spajanje trgov v regiji CEE bo predvidoma uvedeno skupaj z regijama Srednja zahodna Evropa (CWE) in Severna zahodna Evropa (NWE). V opazovanem obdobju v tako imenovani osmi regiji ni bilo doseženega nobenega napredka v smeri skupnega regionalnega določanja in dodeljevanja razpoložljivih ČPZ.

V obdobju od 1. julija 2012 do 30. junija 2013 so se na vseh treh slovenskih mejah, preko katerih so speljane čezmejne daljnovidne povezave, izvajale letne, mesečne in dnevne dražbe za proste ČPZ v uvozni in izvozni smeri. Razen dnevnih dražb na meji z Italijo so bile vse dražbe eksplicitne, kar pomeni, da so se trgovci potegovali za ČPZ ločeno od trgovanja z energijo.

V obdobju od 1. julija 2012 do 30. junija 2013 so se razpoložljive ČPZ dodeljevale:

- na slovensko-avstrijski meji na podlagi Pravil za koordinirano izvajanje avkcij prenosnih zmogljivosti za področje CEE regije,
- na slovensko-italijanski meji na podlagi Pravil za dodeljevanje zmogljivosti prek eksplicitnih avkcij v srednje-zahodni evropski regiji (CWE), srednje-južni evropski regiji (CSE) in Švici, različica 1.0,
- na slovensko-hrvaški meji v obdobju od 1. julija do 31. decembra 2012 na podlagi Pravil o načinu in pogojih dodeljevanja čezmejnih prenosnih zmogljivosti na slovensko-hrvaški meji za leto 2012, od 1. januarja do 30. junija 2013 pa na podlagi Pravil za koordinirano izvajanje avkcij prenosnih zmogljivosti na HU-HR in SI-HR mejah, ki so vsebinsko popolnoma enaka pravilom, po katerih poteka dodeljevanje ČPZ na meji z Avstrijo in s tem v vsej regiji CEE.

Skladno z določili Energetskega zakona so vsa pravila dodeljevanja ČPZ objavljena na spletnih straneh slovenskega sistemkega operaterja prenosnega omrežja (www.eles.si).

3 REALIZACIJA PRIHODKOV OD PREZASEDENOSTI

Sistemski operater prenosnega omrežja je v obdobju od 1. julija 2012 do 30. junija 2013 realiziral 52.504.218 EUR prihodkov od prezasedenosti. Navedeni prihodki od prezasedenosti so bili realizirani na vseh mejah, in sicer:

v EUR	
MEJA	SKUPAJ julij 12 - junij 13
Avstrija	18.065.138
Hrvaška	3.011.218
Italija	31.427.862
SKUPAJ	52.504.218

Tabela 1: Realizirani prihodki od prezasedenosti v obdobju julij 2012 – junij 2013

4 PORABA PRIHODKOV OD PREZASEDENOSTI

Iz podatkov sistemkega operaterja prenosnega omrežja o realiziranih prihodkih od prezasedenosti in njihovi uporabi za obdobje od 1. julija 2012 do 30. junija 2013 izhaja, da so prihodki od prezasedenosti za obdobje od 1. julija 2012 do

30. junija 2013 namenjeni za vzdrževanje in povečanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi daljnovodi (Uredba ES 714/2009, člen 16, točka 6b) in kot dohodek, ki ga regulativni organ upošteva pri odobritvi metodologije za obračunavanje omrežnih tarif in/ali določanju tarif (Uredba ES 714/2009, člen 16, točka 6 – drugi pododstavek).